

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1 CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA

1.1 GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Na základe regionálneho geomorfologického členenia SR (E. Mazúr – M. Lukniš, 1980) patrí záujmové územie do subprovincie Vonkajších Západných Karpát, celku Považské podolie, podcelku Ilavská kotlina. Ilavská kotlina oddeľuje pohorie Bielych Karpát od Strážovských vrchov. Morfológicky je predmetné územie v strednej terase Váhu. Povrch územia je plochý, rovinatý s nadmorskou výškou cca 237-238 m n.m.

1.2 HORNINOVÉ PROSTREDIE

1.2.1 Geologická stavba

Záujmové územie sa nachádza na JV okraji Ilavskej kotliny, ktorá je tu lemovaná výbežkami mezozoika Strážovských vrchov. Na geologickej stavbe územia sa zúčastňujú útvary terciéru a kvartéru. Terciér je tvorený

- paleogénnymi horninami
- sedimenty neogénu

Paleogén

Sa nachádza v hlbokom podloží Ilavskej kotliny je zastúpený vrstvami charakteristickým flyšovým vývojom s výraznou prevahou pelitov(ílovcov) nad pieskovecami.

Neogén

Ilavská kotlina je vyplnená dominantne sedimentami pliocénu - prevažujú polymiktné štrky s vrstvami pieskovcov a šošovkami šedých a zelenkavých ílov. Mocnosť súvrstvia dosahuje 100 m.

Pozdĺž západného okraja kotliny sa zachovali v útržkoch aj staršie sedimenty burdigalu, v ktorých prevládajú karbonatické a polymiktné pieskovce až drobnozrnné zlepenice.

Kvartér

Územie sa nachádza na strednom terasovom stupni tvorenom fluvialnými štrko-piesčitými sedimentami. Tieto sú prekryté povrchovou vrstvou eolických sedimentov - sprašovými hlinami. Celková mocnosť kvartéru dosahuje 10-12 m.

V záujmovom území bol vykonaný spoločnosťou Progeo s.r.o. Žilina v roku 2002 inžiniersko-geologický prieskum. Bolo vyvrtaných 6 vrtov do hĺbky 6-tich metrov. V území boli zistené nasledovné typy zemín:

- navážky,
- hliny piesčité až zahlinené piesky
- štrky piesčité

Navážky v niektorej časti dosahovali hrúbku až 1,8 m, sú tvorené prevažne neulahlým piesčitým štrkom až hlinou ílovitou s úlomkami tehly a betónu. Hliny piesčité až zahlinené piesky tvoria pokryvnú časť územia v okolí vrtov. Dosahujú hrúbku

až 1,2 m. Po týchto horizontom vstupujú únosné štrkopiesčité vrstvy. Ich hrúbka dosahuje v území až 6 m. V rámci HG prieskumu firmou Progeo s.r.o. Žilina v roku 2004 boli zistené hodnoty koeficientu filtrácie od $2,26 \cdot 10^{-2} \text{ m.s}^{-1}$ až $1,22 \cdot 10^{-3} \text{ m.s}^{-1}$.

1.2.2 Inžinierskogeologická charakteristika

Podľa inžiniersko-geologickej rajonizácie ide o rajón údolných riečnych náplavov a terasových sedimentov (F) s náväznosťou na rajón klastických hornín (Sk) vo Fatransko-Tatranskej oblasti. Litogeneticky sa jedná o štrkopiesčité sedimenty zastúpené pieskami a štrkami (trieda S+ G) i ílovitými polohami (trieda F). Priamo v území boli geologickým prieskumom overené zeminy : íl so strednou plasticitou triedy F-6 a piesok ílový triedy S-5. Pod polohou ílu vystupujú únosné štrkové sedimenty – štrk s prímiesou jemnozrnnej zeminy , triedy G-3. Podzemná voda bola narazená v hĺbke 4,3 m pod úrovňou stávajúceho terénu.

1.2.3 Geodynamické javy

V posudzovanom území nie je dokumentovaný výskyt geodynamických javov.

Seizmicita územia

V zmysle „Mapy seizmických oblastí“ (STN 73 0036) sa lokalita nachádza v pásme, v ktorom maximálna intenzita seizmických otrasov nepresiahne hodnotu 7° stupnice makroseizmickej intenzity MSK-64.

1.2.4 Radónové riziko

Podľa existujúcich podkladov (Uranpres, 1997) sa riešené územie nachádza v zóne nízkeho radónového rizika.

1.2.5 Ložiská nerastných surovín

V bezprostrednom okolí posudzovanej lokality sa ložiská nerastných surovín nevyskytujú.

1.3 KLIMATICKÉ POMERY

Podľa klimatickej regionalizácie (E. Quitt, 1971) patrí územie do oblasti T-2 s nasledovnou charakteristikou: dlhé leto, teplé a suché, veľmi krátke prechodné obdobie s teplou jarou i jeseňou, mierne teplou až veľmi suchou zimou a veľmi krátkym trvaním snehovej pokrývky.

Údaje z klimatickej charakteristiky:

• počet letných dní	50 - 60
• počet mrazových dní	100-110
• počet ľadových dní	30-40
• priemerná teplota v januári	- 3 až - 5 °C
• priemerná teplota v júli	17-19 °C
• priemerný počet dní so zrážkami 1 mm a viac	90-100
• priemerný ročný úhrn zrážok	705 mm
• priemerný úhrn zrážok vo vegetačnom období	250-300 mm
• priemerný úhrn zrážok v zimnom období	250-300 mm

- počet dní so snehovou pokrývkou 40-50

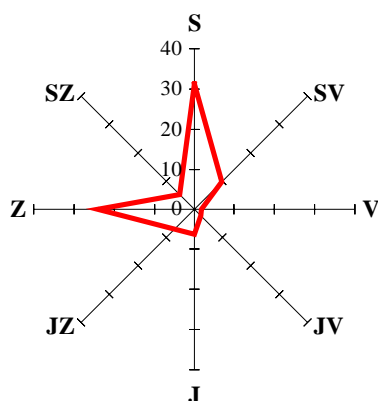
Z hľadiska rozptylových podmienok je dôležitým prvkom smer a rýchlosť vetra. Prevládajúcimi smermi vetra v riešenom území sú severozápadné vetry. Priemerná rýchlosť vetra sa pohybuje okolo 2,9 m/s.

Na rozptyl emisií v lokalite Ilava vplývajú z meteorologických faktorov teplotné, vlhkostné, zrážkové pomery a charakteristiky prúdenia vzduchu. Z teplotných pomerov má súvis k rozptylu škodlivín v ovzduší najmä teplotné zvrstvenie ovzdušia. Pri inverznom zvrstvení ovzdušia, slabom vetre, hmlistom a bezzrážkovom počasí je rozptyl emisií slabý a tým sa koncentrácie znečisťujúcich látok v ovzduší zväčšujú. Naopak pri labilnom zvrstvení ovzdušia, miernom prúdení vzduchu a počasí so zrážkami a bez hmiel dochádza k dobrému rozptylu škodlivín v ovzduší a tým aj k znižovaniu koncentrácií znečisťujúcich látok. Tendencia k otepľovaniu atmosféry v poslednom období sa výrazne neprejavila v nižšom výskyte stabilného zvrstvenia ovzdušia nepriaznivého pre rozptyl.

Prúdenie vzduchu v oblasti Ilavy je výrazne modifikované okolitým reliéfom a tým sa jeho charakter za posledné obdobie oproti normálu podstatnejšie nezmenil.

V údolných polohách prevládalo prúdenie zo severného kvadrantu a podružné maximá sa vyskytli zo západného smeru. V okolitom pahorkatinnom území prevládalo prúdenie vzduchu zo severozápadného až severného smeru.

Veterná ružica pre lokalitu ILAVA

1.4 VODA

1.4.1 Povrchové vody

Širšie záujmové územie patrí do povodia Váhu, do ktorého je odvodňované prostredníctvom Porubského a následne Podhradského potoka, ktorý sa za Ilavou vlieva do derivačného kanála Váhu.

1.4.2 Podzemné vody

Podľa hydrogeologickej rajonizácie (Šuba, J. a kol., 1980) spadá skúmaná oblasť do rajónu QN 037 Kvartér a neogén Ilavskej kotliny.

Dotknutý kolektor podzemných vôd v predmetnom území reprezentujú kvartérne fluviálne terasové sedimenty, ktoré vytvárajú zvodnený horizont s voľnou hladinou

podzemnej vody. Priepustnosť prostredia možno hodnotiť ako dobrú, s priemernou hodnotou koeficientu filtrácie k_f rádovo $1 \cdot 10^{-4}$ m/s. Hladina podzemnej vody bola ustálená v hĺbke 4,3 m. V záujmovom území je potrebné počítať s ovplyvňovaním výšky hladiny vody tokom Váh. HG prieskumom bolo zistené, že podzemná voda má nízke agresívne vlastnosti na železo. V roku 2004 bola vykonaná analýza podzemnej vody v zmysle vyhlášky 151/2004 Z.z. o požiadavkách na pitnú vodu. Voda spĺňala požiadavky vyhlášky s výnimkou koliformných baktérií. Toto znečistenie je možné odstrániť dezinfekciou (napr. chlórovaním alebo ozonizáciou). Spoločnosť Indupol zabezpečila chlórovanie vody a využíva ju na pitné, úžitkové a požiarne účely. Analýza vody je uvedená v textovej prílohe č. 2.

1.4.3 Minerálne a termálne vody

V riešenom území ani v jeho okolí nie sú registrované ani evidované zdroje minerálnych alebo termálnych vôd, ani ich ochranné pásma. Najbližšie známe výskyty minerálnych vôd sú v Beluškých Slatinách.

1.4.4 Vodohospodársky chránené územia

Vodohospodársky chránené územie Strážovské vrchy vyhlásené v zmysle nariadenia vlády SSR č. 13/1987 Zb. v znení zákona č. 364/2004 Z.z. sa nachádza východne od posudzovanej lokality, bez kontaktu.

V danom území sa nenachádzajú vodohospodársky významné zásoby podzemných vôd, ktoré by boli využívané na pitné účely, okrem vlastnej studne, ktorá vykazuje vyhovujúcu kvalitu vody.

1.5 PÔDA

Medzi pôdnymi typmi v širšom území dominuje hnedozem ilimerizovaná na sprašových hlinách. Horizont A obsahuje 1,3-2,5 % humusu. Sú mierne kyslé až kyslé, sorbčný komplex nasýtený. Pôdy sú stredne ťažké - hlinité pôdy, bez skeletu až slabo skeletnaté.

1.6 BIOTA

1.6.1 Flóra a vegetácia

Flóra a vegetácia riešeného územia je podľa fytogeografického členenia Slovenska (Futák, in Atlas SSR, 1980) zaradená do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu vnútrokarpatskej flóry (*Intracarpaticum*).

Súčasný stav vegetácie oproti potenciálnej vegetácii dotknutého územia je výrazne zmenený, veľká časť územia je antropicky ovplyvnená a intenzívne využívaná, tvorená sekundárnymi spoločenstvami. Pôvodné rastlinné spoločenstvá sa zachovali len ostrovčekovite a v refúgiách a v súčasnosti plnia významné krajinné-ekologické a stabilizačné funkcie v krajine. Takéto spoločenstvá boli zaregistrované ako súčasť brehového porastu rieky Váh. Samotný pozemok v súčasnosti tvorí betónová a asfaltová plocha, na ktorej sú zvyšky stavebného odpadu.

1.6.2 Fauna

Na základe členenia Slovenska (Atlas SSR, 1980) na živočíšne regióny záujmové územie spadá oblasti Západné Karpaty, obvod vnútorný, okrsok západný.

V mieste lokalizácie výrobného areálu je charakter živočíšnych spoločenstiev typický pre služobno-priemyselnú kultúrnu krajinu, s prevahou druhov viažúcich sa na sídelné prostredie a priemyselné areály, s nízkou druhovou diverzitou a abundanciou. Do širšieho okolia (derivačný kanál Váhu a samotné pôvodné koryto Váhu) zasahujú druhy viazané na sprievodnú vegetáciu vodných tokov. K najbežnejším druhom priameho záujmového územia patria zástupcovia spevavcov - lastovičky, sýkorky, drozdy, trasochvost biely, vrabec domový a žltouchvost domový, z cicavcov najmä drobné zemné cicavce.

1.6.3 Prvky územného systému ekologickej stability

V posudzovanej lokalite ani v jej okolí sa nenachádzajú žiadne prvky územného systému ekologickej stability. Najbližší prvok ÚSES tvorí lokálny hydrický biokoridor rieky Váh a čiastočne aj derivačný kanál Váhu. Samotné pôvodné koryto Váhu je vzdialené od záujmového územia cca 300 m. Od územia ho oddeľuje ešte diaľnica D1. Derivačný kanál je vzdialený od plánovaného miesta výstavby cca 100 m juhovýchodne.

1.7 CHRÁNENÉ ÚZEMIA

1.7.1 Územná ochrana prírody

Do riešeného územia nezasahujú žiadne chránené územia, resp. ochranné pásma. V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny tu platí I. stupeň ochrany.

1.7.2 Druhová ochrana prírody

V záujmovom území nie je dokumentovaný výskyt chránených druhov rastlín ani živočíchov.

Priamo v riešenom území sa nevyskytujú biotopy flóry a fauny významné z hľadiska zachovania biotickej, habitatovej, krajinskej diverzity a heterogenity, teda takých, v ktorých sa vyskytujú chránené, vzácne a ohrozené taxóny, biotopy ohrozených a vzácných druhov rastlín.

1.7.3 Chránené stromy

V posudzovanom území sa nenachádza žiadny chránený strom.

2 KRAJINA

Posudzovaná lokalita sa nachádza medzi diaľnicou D1 a derivačným kanálom Váhu. Reliéf je prevažne rovinatý. V záujmovom území bol v roku 2003 postavený výrobný areál Indupol v priestore medzi areálom firiem Drevoprogress a SSC.

Sídlo Ilava predstavuje krajinu mestského typu, jeho širšie okolie poľnohospodársku krajinu. Krajina v širšom okolí má údolný charakter daný nivou Váhu. Tok Váhu so

svojimi brehovými porastami vytvára pôsobivú scenériu. Túto narušujú predovšetkým umelé líniové prvky, ako sú derivačný kanál, diaľnica, železnica a cestná sieť (D1).

Riešené územie je súčasťou služobno-priemyselného areálu mesta Ilava situovaného na jeho okraji medzi kanálom Váhu a diaľnicou D1. Územie je charakterizované objektami priemyselných stavieb, obslužných činností (SSC) ako i objektami veľkopredajní stavebného materiálu (Sestav...).

3 OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA A KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

3.1 DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

Výrobný areál firmy Indupol sa nachádza v k.ú. mestského sídla Ilava, okres Ilava, Trenčiansky kraj. V Ilave žije (r.2004) cca 5 451 obyvateľov.

Tab.1 Vývoj počtu obyvateľov v SÚ Ilava

Rok	1970	1991	1999	2001	2004
Počet obyvateľov	4 596	5 531	5 394	5 397	5 451

Zdroj: Bilancia pohybu obyvateľstva v SR, ŠÚ SR, 1998-2001. Encyklopédia Slovenska IV. zv., SAV Bratislava 1980. . www.statistics.sk

Demografický vývoj na Slovensku je charakterizovaný postupným spomaľovaním reprodukcie obyvateľstva, najmä zásluhou znižovania pôrodnosti. Tento trend sa prejavuje aj v Trenčianskom kraji. V dôsledku nízkej natality a aj napriek nižšej mortalite patrí Trenčiansky kraj k regiónom s úbytkom obyvateľstva prirodzenou menou. Z populačného aspektu je situácia najpriaznivejšia v okrese Bánovce nad Bebravou. Dlhodobu nepriaznivú situáciu je najmä v okrese Myjava a Nové mesto nad Váhom.

Zo štruktúry obyvateľstva mesta podľa základných vekových skupín je vidieť, že i v Ilave nastúpil proces poklesu detskej zložky ako dôsledok znižujúcej sa pôrodnosti. Podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku napr. v roku 1998 dosiahol 18,68 % a v roku 2004 už to bolo 15,21 % z celkového počtu obyvateľov. Na celkovom úbytku obyvateľstva sa v sídle podieľa okrem prirodzeného úbytku aj pasívne saldo migrácie. Aj keď v poslednom období badať náznaky stabilizácie, čo sa prejavilo miernym nárastom celkového počtu obyvateľov, predsa len situácia v sídle z populačného aspektu nie je priaznivá a podľa indexu vitality, ktorý klesol pod 100 môžeme populáciu charakterizovať ako populáciu regresívneho charakteru, ktorá nedáva záruky k populačnému rozvoju sídla z vlastných zdrojov.

Tab.2 Štruktúra obyvateľstva podľa charakteristických vekových skupín v meste Ilava

Rok	Počet obyvateľov spolu	0-14 roční		15-59 (54 ženy)		60+ (55+ ženy)		Index vitality
		A	%	A	%	A	%	
1998	5 408	1010	18,68	3 498	64,68	900	16,64	112,2
2000	5 397	948	17,57	3 535	65,50	914	16,94	103,7
2004	5 451	829	15,21	3 574	65,56	1 048	19,23	79,1

Zdroj: Bilancia pohybu obyvateľstva v SR, ŠÚ SR, 1998.2000, www.statistics.sk

Poznámka: A – absolútny počet

Zamestnanosť

Podmienky zamestnanosti obyvateľov širšieho okolia vytvára samotné okresné mesto Ilava, kde pracuje prevažná časť ekonomicky aktívnej časti obyvateľstva. V úrovni ekonomickej aktivity sa výrazne prejavujú väzby na hospodársku základňu ďalších miest, najmä na Púchov, Dubnicu, Lednické Rovné, Nemšovú a Ladce.

Obyvatelia Ilavy sú zamestnaní predovšetkým v priemysle, službách a poľnohospodárstve. Pohybom za prácou mimo miesto trvalého bydliska je vyrovnávaná bilancia zdrojov a potrieb pracovných síl.

Tab.3 Ekonomická aktivita obyvateľov mesta a okresu Ilava (2001)*

Územie	spolu	muži	ženy
Ilava - mesto	2 774	1 429	1 345
Ilava - okres	31 011	16 279	14 732

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001. ŠÚ SR Bratislava, 2002

* predbežné údaje bez pracujúcich dôchodcov

Podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva z trvale bývajúceho obyvateľstva v meste je 51,3 %, pričom tento podiel za okres Ilava tvorí 50,0 %.

Transformácia ekonomiky má negatívny dopad na osídlenie v študovanom regióne. Charakterizuje ju úbytok pracovných príležitostí a výrazná migrácia obyvateľstva mimo okres i región. V apríli 2004 predstavovala miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Ilava 6,91 %. Deficit pracovných príležitostí v mieste bydliska a ponuka pracovných príležitostí v centrách práce vyvoláva vysokú odchádzku za prácou, predovšetkým z vidieckych obcí. V posledných rokoch bol zaznamenaný najmä rozvoj ľahkého priemyslu a služieb.

Realizácia zámeru predstavuje vytvorenie 68 pracovných príležitostí.

3.2 SÍDLA

Ilava leží uprostred llavskej kotliny. Vyvinula sa pod rovnomenným hradom. Vznik je písomne doložený z r. 1332. Mestské výsady dostala obec v r. 1339. V 17. a 18. storočí bola čulým remeselným strediskom, najznámejší boli súkenníci a garbiari. V 19. storočí pribudol pivovar, zápalkáreň a tehelňa. V súčasnosti je mesto Ilava centrom regiónu a sídlom okresných úradov. Súčasťou mesta sú i mestské časti Iliavka a Klobušice. Charakter sídla je službovo-priemyselno-poľnohospodársky. Pôsobí polarizačne aj aglomerizačne na okolité obce a vytvára sústavu vzájomne prepojených sídelných uzlov. Zástavbaestskej aglomerácie je značne rozmanitá. Nachádzajú sa tu objekty hromadnej bytovej zástavby i rodinných domov. Mesto má predpoklady pre ďalší rozvoj predovšetkým svojou polohou, demografickou skladbou, podnikateľskými aktivitami v území, svojimi výrobnými kapacitami a pod.

Posudzovaná lokalita je súčasťou územia Za kanálom.

3.3 PRIEMYSELNÁ VÝROBA

Priemyslu patrí významné miesto v odvetvovej štruktúre. Svoje zastúpenie tu má potravinársky priemysel (Pivovar Ilava, Pekárne Ilava), drevospracujúci priemysel (Drevoprogres, Horák- výroba nábytku). Novými podnikmi v Ilave je firma Leoni, ktorá zamestnáva cca 2000 ľudí, logistické centrum Kaufland, Váh obuv- výroba obuvníckych zvrškov a cca 540 zamestnancami. V blízkom okolí je to najmä

chemický (Slovlak Košeca) a stavebný priemysel (Považské cementárne Ladce), podniky miestneho hospodárstva a služby. V širšom území (okres) má významné postavenie najmä strojársky priemysel (Dubnica nad Váhom), sklársky (Nemšová a Lednické Rovné) a gumársky (Púchov) priemysel. V poslednom období narastajú v území podnikateľské aktivity vo sfére malých a stredných prevádzok lokálneho charakteru. Tieto sa sústreďujú na severný okraj sídla, medzi diaľnicu a derivačný kanál (Horák- výroba nábytku, Ilavčanka – výroba a predaj stavebného reziva, Ilavčan – veľkoobchod so stavebným materiálom, Sestav – stavebniny).

Riešenú lokalitu predstavuje pôvodný areál Indupolu, ktorý v koncom roku 2005 vyhorel. Realizácia zámeru predstavuje opätovné zavedenie výroby sklolaminátových výrobkov predovšetkým pre automobilový priemysel. V najbližšom okolí riešenej lokality sa nachádza areál SSC a areál firmy Drevoprogres.

3.4 POĽNOHOSPODÁRSKA VÝROBA

Najintenzívnejšia poľnohospodárska výroba je sústredená v údolí rieky Váh, pričom intenzita má klesajúcu tendenciu s prechodom do vyššie položených a okrajových častí.

Rozvoj rozšírenej intenzívnej poľnohospodárskej výroby rentabilného charakteru v regióne limitujú menej priaznivé prírodné podmienky. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy v obvode Ilava je 987 ha, z toho orná pôda je 556 ha, záhrady a sady 100 ha, lúky 97 ha, pasienky 234 ha. Pôdu obrába PD Košeca, ktoré má dvor živočíšnej výroby v Ilave a PD Dubnica nad Váhom-farma živočíšnej výroby v Klobušiciach. Rastlinná výroba sa orientuje na výrobu olejní a krmovín. Živočíšna výroba sa venuje chovu hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec a v poslednom období i chovu kôz.

Posudzovaná lokalita nie je poľnohospodársky využívaná, predstavuje ju pôvodný priemyselný areál Indupolu.

3.5 LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Posudzovaná lokalita nie je súčasťou LPF, predstavuje ju priemyselný areál.

3.6 DOPRAVA A DOPRAVNÉ PLOCHY

Cestná doprava

Hlavnou dopravnou tepnou územia je diaľnica D1 a cesta I/61, ktoré sú súčasťou západno-východného a severo-južného prepojenia Slovenska. Cesta I/61 sa priamo v meste Ilava križuje s cestou II/574, ktorá prechádza intravilánom mesta Ilava a spája okres Prievidza s pravou stranou rieky Váh, kde na ňu naväzuje cesta II/507 v smere Nemšová - Púchov. Tieto cesty v území dopĺňa sieť zberných, obslužných a peších komunikácií.

Areál Indupolu je situovaný v priestore medzi D1 a Kočkovským kanálom, prístup do areálu je odbočením z cesty II/547.

Železničná doprava

Územím prechádza hlavná železničná trať č. 380 Žilina-Púchov-Bratislava. Trať je dvojkolajná, elektrifikovaná. Železničná stanica sa nachádza cca 500 m od záujmového územia, na opačnej strane derivačného kanála.

Vodná doprava

Lodná doprava sa zatiaľ v území nenachádza. Uznesenie vlády SR č. 166/1996 Z.z. uvažuje vo výhlade s postupným splavovaním Váhu až po Žilinu. Materiály EHK OSN klasifikujú Váh ako vnútornú vodnú cestu medzinárodného významu E-80-01 so splavnením po roku 2005.

3.7 PRODUKTOVODY

V riešenom území sú vytvorené predpoklady na napojenie priemyselného areálu na všetky inžinierske siete - elektrickú energiu, plyn, vodovod i kanalizáciu. Areál Indupolu je napojený na elektrickú sieť vlastnou trafostanicou a rozvodmi do areálu. Zásobovanie vodou a odkanalizovanie si Indupol riešil samostatne, bez využívania verejných zdrojov a rozvodov. Na zemný plyn je napojený z blízkeho existujúceho rozvodu plynu.

Vodovody

Širšie územie a mesto Ilava je zásobované pitnou vodou zo SKV Pružina - Púchov - Dubnica, ktorý je dotovaný vodou z vodných zdrojov ležiacich v prevažnej miere v okrese Považská Bystrica o celkovej výdatnosti 268,8 l/s a zo zdrojov na území okresu Ilava o celkovej výdatnosti 224,5 l/s. Samotný areál Indupolu má vlastný vodný zdroj – studňu.

Kanalizácie

Ilava má vybudovanú kanalizačnú sieť a ČOV. Na vybudovanie kanalizácie v Klobošiciach je v súčasnosti spracovaná projektová dokumentácia. Prevádzkovateľ verejnej kanalizácie plánuje v rámci fondov EU vybudovať kanalizačný zberač začínajúci v Ladcoch a končiaci v Dubnici nad Váhom, za účelom odvedenia a čistenia odpadových vôd na kapacitne vyhovujúcej ČOV v meste Dubnica.

Odpady

V okrese sa nachádza regionálna, riadená skládka III. stavebnej triedy, ktorá je situovaná v k.ú. Dubnica nad Váhom v lokalite „Luštek“ (prevádzkovateľ spoločnosť Stredné Považie, a.s.), pre spádové územie Dubnica nad Váhom, Ilava, Trenčín, Nemšová. Skládka odpadov je v súčasnosti prevádzkovaná v riadnom režime a spĺňa podmienky pre prevádzku skládok v zmysle zákona o odpadoch. Ďalšou skládkou na nie nebezpečný odpad je skládka na okraji mesta Dubnica nad Váhom spoločnosti Unikomas v lokalite Lieskovec. Zber a zvoz komunálneho odpadu zabezpečujú Technické služby mesta Ilava. Obec Ilava zabezpečuje separovanie odpadu – sklo, papier, 2x ročne sa zbiera veľkoobjemový odpad. V Ilave je prevádzkovaný zberný dvor, kde môžu občania doniesť určené druhy odpadov. Mesto uvažuje so zavedením zberu plastov.

NsP Ilava prevádzkovala spaľovňu na zneškodňovanie odpadu zo zdravotníckych zariadení, ktorá toho času nespĺňa požiadavky kladené na emisné limity a kontinuálne meranie. Činnosť spaľovne bola zastavená. Cementárenská rotačná pec v Považskej cementárni, a.s. Ladce sa využíva aj na spaľovanie odpadu (pneumatiky, gumový odpad).

V posudzovanej lokalite ani v jej blízkom okolí sa skládka odpadov nenachádzajú.

3.8 SLUŽBY

Mesto Ilava je vybavené širokou škálou zariadení lokálneho, mestského, okresného, významu v oblasti školstva, zdravotníctva, kultúry, telovýchovy a športu, sociálnej starostlivosti, ako aj zariadení obchodu a služieb.

Vzhľadom k intenzite zmien, ktorými v poslednej dobe prechádza oblasť služieb, je veľmi ťažké vykonať podrobné hodnotenie.

Tab.4 Stav sociálnej infraštruktúry

Školstvo			Zdravotníctvo			Kultúra			Šport a rekreácia			Služby		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
•	•	•	•	-	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

Vysvetlivky:

1	detské jasle	9	kultúrno-osvetové zariadenia, KD
2	materské školy	10	knižnice
3	základné školy	11	kino
4	stredné odborné školy	12	športové plochy
5	vysoké školy, ústavy	13	rekreačné zariadenia
6	nemocnice	14	telocvične
7	zdravotné strediská	15	rozvinutá sieť služieb (banky, poisťovne,...)
8	domovy dôchodcov, sociálne ústavy		

Priamo na posudzovanej lokalite i v jej bezprostrednej blízkosti sa objekty služieb nenachádzajú.

3.9 REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Horská a podhorská krajina je využívaná pre turistiku, pobyt v prírode, zimné športy, pobyt pri vodných plochách s možnosťou vodných športov. Pre rozvoj prímestskej rekreácie mesta Ilava sa využíva Iliavska dolina (súkromné chaty). Rekreácia miestnych občanov sa realizuje najmä vo víkendových rekreačných sídlach (chalupách), napr. v obciach Vršatecké Podhradie, Krivoklát, Červený Kameň, Košecké Podhradie, Košecké Rovne, Zliechov a pod. V okolí obce Ilava sú 4 záhradkárske osady. Pre športové rybárčenie a oddych sa využíva vodná plocha Ilavský rybník, pri ktorom sa začína budovať rybárska osada.

Dotknuté územie v širšom ponímaní má rozvinuté predpoklady pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu najmä v rekreačných strediskách Vršatec, Zliechov a Homôlka s možnosťou lyžovania a turistiky (turistické chodníky, hlavne na vrchol ŠPR Strážov).

V bezprostrednom okolí posudzovanej lokality sa nenachádzajú rekreačné aktivity.

3.10 KULTÚRNE A HISTORICKÉ PAMIATKY A POZORUHODNOSTI

V meste je nasledovný kultúrno-historický potenciál:

- ❖ stredoveký hrad (1318), ktorý je od r. 1856 väznicou
- ❖ katolícky kostol a fara
- ❖ meštianske domy
- ❖ mauzóleum Gábora Barossa a kaštieľ v Klobušiciach.

Na lokalite sa nevyskytujú žiadne kultúrno-historické pamiatky.

3.11. ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ

V katastrálnom území sídla Ilava sú evidované viaceré archeologické náleziská. Známe archeologické lokality sú mimo posudzovaného územia.

4 SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

4.1 OVZDUŠIE

Stav ovzdušia v posudzovanom území je ovplyvnený existujúcimi veľkými, strednými a malými zdrojmi znečistenia ovzdušia, automobilovou dopravou, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov.

Významnými zdrojmi znečistenia ovzdušia v širšom území sú predovšetkým Považská cementáreň Ladce, Tepláreň ZVS a ZŤS v Dubnici nad Váhom a Ústav zboru väzenskej a justičnej správy SR v Ilave. Celé mesto Ilava je vykurované zemným plynom – rodinné domy majú lokálne vykurovanie, niektoré bytové domy sú vykurované z 2 centrálnych zdrojov tepla na ul. SNP a Štúrova. V Ilave sa vyskytujú predovšetkým energetické zdroje znečisťovania ovzdušia a je tu niekoľko technologických zdrojov (Pekáreň, Váh obuv). Vzhľadom na konverziu v podnikoch ťažkého strojárstva a zmenu palivovej základne teplární sa imisná situácia v širšej oblasti v posledných rokoch zlepšila.

V okrese Ilava bolo množstvo vypúšťaných znečisťujúcich látok za posledné roky nasledovné:

Tab. 5 Produkcia emisií zo stacionárnych zdrojov v okrese Ilava (v t/rok)

Emitovaná látka	2000	2001	2002	2003	2004
TZL	479	422	322	359	277
SO ₂	312	234	174	125	90
NO _x	800	812	946	970	898
CO	1323	1189	1110	606	972

zdroj : Správa o kvalite a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v SR za roky 1999-2004

4.2 HLUK

Najvýraznejším zdrojom hluku v posudzovanom území je diaľnica D1. Určitou mierou vplýva na hlukovú situáciu aj štátna cesta Ilava –Pruské (II/547). Výrobné podniky a veľkosklady stavebnín nie sú významným technologickým zdrojom hluku.

4.3 HORNINOVÉ PROSTREDIE

Z hľadiska možnosti aktivácie geodynamických javov možno záujmové územie vzhľadom na jeho sklonitosť klasifikovať ako stabilné. Územie bolo zastavané, v súčasnosti je čiastočne upravené asfaltovou plochou.

Z hľadiska znečistenia horninového prostredia nie sú v riešenom území indície jeho výraznej kontaminácie. Zdrojom znečisťovania prostredia môžu byť okolité prevádzky.

4.4 POVRCHOVÉ A PODZEMNÉ VODY

Kvalita povrchových a podzemných vôd vyplýva z charakteru prostredia. Prevažná časť riešeného územia predstavuje urbanizovanú krajinu v údolnej riečnej nive. Zdrojmi znečistenia povrchových a podzemných vôd sú najmä:

- priemysel
- komunálne odpadové vody - SVS
- skládky odpadov
- poľnohospodárska činnosť.

Kvalita vôd Váhu je v najbližšie pozorovaných objektoch štátnej pozorovacej siete sledovaná v profiloch Púchov a Trenčín. Vývoj znečistenia medzi týmito profilmi dokumentuje nasledovná tabuľka. Z nej vyplýva čiastočné zlepšovanie kvality v smere toku Váhu. Najnepriaznivejší stav je spojený so silným znečistením povrchových vôd ropnými látkami (NEL), ktoré zaraďujú povrchovú vodu Váhu v profile Púchov až do V. triedy kvality.

Obdobné výsledky priniesli aj trojročné pozorovania kvality povrchových vôd realizované v súvislosti s výstavbou diaľnice D1 (Pirman, 2001), podľa ktorých v profile nad Ilavou a pod Ilavou dochádzalo k prekračovaniu limitných koncentrácií vtedy platného nariadenia vlády SR č. 242/1993 Zb. v ukazovateľoch NEL, fenoly a dusitany.

Tab.6 Triedy čistoty vybraných profilov na Váhu podľa STN 75 7221 (SHMÚ 1998-2001)

Profil	Obdobie	Skupina					
		A	B	C	D	E	F
Púchov	1998-1999	III	III	III	III	III	V
	1999-2000	III	III	III	II	III	IV
	2000-2001	IV	II	II	II	III	IV
Trenčín	1998-1999	II	III	II	III	III	IV
	1999-2000	III	II	II	III	III	IV
	2000-2001	III	II	II	III	IV	III

Skupina A ukazovatele kyslíkového režimu
 Skupina B základné chemické ukazovatele
 Skupina C nutrienty

Skupina D biologické ukazovatele
 Skupina E mikrobiologické ukazovatele
 Skupina F mikropolutanty

Znečistenie povrchového toku sa prejavuje aj na zhoršenej kvalite podzemných vôd aluviálnej nivy Váhu, nakoľko sa v tomto prípade jedná o jednotný hydraulický systém.

Vo vzťahu ku kvalite podzemných vôd v širšom záujmovom území je relevantné spomenúť havarijné znečistenie podzemných vôd v Dubnici nad Váhom, ktoré znamenalo vyradenie z prevádzky vodného zdroja Kolačín. Zdrojom znečisťujúcich látok (Cr^{6+} a chlórovaných etylénov) bolo podľa havarijnej komisie ZTS, ZVS a chemická čistiareň Považan v Dubnici nad Váhom. Prieskum, sanácia a sledovanie priebehu znečistenia sa vykonával do roku 2002, po tomto období sa situácia a stav znečistenia zo strany príslušných úradov nesleduje. Havarijné znečistenie ako i výsledky čiastočnej sanácie a monitoringu nie sú uzavreté.

Z dostupných informácií, ktoré poskytol Obvodný úrad životného prostredia v Ilave je možné konštatovať, že monitoring sa zúžil na 6 pozorovacích vrtoch, v ktorých sa sleduje hodnota TCE a PCE, v 1 vrte sa sleduje hodnota Cr^{6+} . Z výsledkov je možné uviesť, že hodnoty TCE v roku 2002 sa pohybovali v rozpätí 0,25-109 $\mu\text{m/l}$ a hodnoty PCE od 0,15-86,0 $\mu\text{m/l}$. Najzávažnejšie koncentrácie TCE v rozsahu 93,5-109 $\mu\text{m/l}$ boli dosiahnuté vo vrte P44, najvyššie koncentrácie TCE v rozsahu 36,1-86 $\mu\text{m/l}$ boli dosiahnuté vo vrte P43, ktoré sú situované v priestoroch ZTS. Obe hodnoty prekračujú hraničnú koncentráciu kategórie „C“ pokynu MŽP SR 1617/1997.

Vo vrte VK11 boli zdokumentované významné hodnoty Cr^{6+} (2,36-3,2 mg/l), ktoré tiež prekračujú hraničnú koncentráciu kategórie „C“ Pokynu..., ktorá je 0,1 mg/l. Územie znečistené Cr a chlórovanými uhľovodíkmi je cca 6 km smerom po toku Váhu a neovplyvňuje záujmové územie spoločnosti Indpol.

4.5 PÔDY

V riešenom území neboli robené podrobnejšie prieskumy kvality pôdy z hľadiska jej možnej kontaminácie. Vzhľadom na lokalizáciu areálu sa výraznejšia kontaminácia pôd ani neočakáva.

4.6 RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO

Už sám charakter riešeného územia, hustota osídlenia, priemyselno- služobné využitie územia, existencia líniových dopravných koridorov (D1) a iné prejavy antropogénnych činností nedávajú predpoklad prítomnosti územne kvalitnej bioty. Rastlinstvo i živočíšstvo je vytlačené do miest s menšou degradáciou pôvodných biotopov.

Jedným z najvýznamnejších dopadov antropizácie je existencia početných migračných bariér. Okrem dopravných koridorov (diaľnica D1, cesta I/61, II/547, železnica) pôsobí vo vzťahu k migrácii živočíchov medzi Javorníkmi a Strážovskými vrchmi mimoriadne nepriaznivo derivačný Kočkovský kanál, ktorý prechádza 100 m od posudzovaného areálu.

4.7 SKLÁDKY

V riešenom území sa nenachádza žiadna skládka odpadu. V širšom okolí možno vo vzťahu k možnej kontaminácii prostredia za najnepriaznivejšiu hodnotiť starú skládku komunálneho odpadu v Ilave a početné divoké skládky situované v miestach vyťažených štrkových jám v aluviálnej nive Váhu.

V katastrálnom území Dubnice nad Váhom sa nachádza skládka na nie nebezpečný odpad Spoločnosti Stredné Považie v lokalite Luštek, ktorá sa v tomto roku rozširuje o 3 etapu s kapacitou 290 500 m³. Okrem toho je v katastri Dubnice stará záťaž a to zatiaľ nezrekutivovaná skládka bývalých ZŤS, ktorá je v tesnej blízkosti fungujúcej skládky spoločnosti Unikomas v lokalite Lieskovec. Na skládku bol bez predchádzajúcej izolácie, kontroly ukladán odpad zo ZŤS. Obe uvedené skládky sú situované v predpolí Strážovských vrchov, juhovýchodne, v dostatočnej vzdialenosti od záujmovej lokality spoločnosti Indupol.

4.8 ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA A CELKOVÁ KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA PRE ČLOVEKA

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov – ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti ako aj životné prostredie (ŽP). Vplyv znečisteného ŽP na zdravie ľudí je dosiaľ málo preskúmaný, odzrkadľuje sa však najmä v ukazovateľoch ako sú stredná dĺžka života pri narodení, celková úmrtnosť, dojčenská a novorodenecká úmrtnosť, počet rizikových tehotenstiev a počet narodených s vrodenými a vývojovými vadami, štruktúra príčin smrti, počet alergických, kardiovaskulárnych a onkologických

ochorení, stav hygienickej situácie, šírenie toxikománie, alkoholizmu a fajčenia, stav pracovnej neschopnosti a invalidity, choroby z povolania a profesionálne otravy.

Syntetickým ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života, t.j. nádej na dožitie. Po roku 1991 pokles celkovej úmrtnosti, ale najmä dojčenskej a novorodeneckej sa prejavil v predĺžení strednej dĺžky života pri narodení. Nádej na dožitie pri narodení u mužov v roku 2003 dosiahla 69,76 roka a u žien prekročila už hranicu 77,62 rokov. čo predstavuje v porovnaní s rokom 2002 mierny nárast u žien a stagnujúcu úroveň u mužov. V roku 2004 stredná dĺžka pri narodení u mužov prekročila hranicu 70,29 roka a u žien 77,82 roka, čo predstavuje v porovnaní s r. 2003 mierny nárast u mužov i žien. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sa stredná dĺžka života pri narodení u mužov aj žien mierne zvýšila. V rámci okresov Trenčianskeho kraja dosahuje najvyššiu strednú dĺžku života u mužov i u žien okres Trenčín (M=70,77 a Ž=79,02) rokov. Najnižšie hodnoty boli zaznamenané v okresoch Púchov a Považská Bystrica.

Tab.7 Výber najvýznamnejších sledovaných zdravotných ukazovateľov za okres Ilava, Trenčiansky kraj a SR - porovnanie

Ukazovateľ	Okres Ilava		Trenčiansky kraj	SR
	rok		rok	rok
	1998	2002	2002	2002
natalita v ‰	8,40	7,45	7,93	9,45
samovoľné potraty na 1000 žien vo fertilnom veku	2,23	1,98	2,53	3,28
mimomaternicové tehotenstvo na 1000 žien vo fertilnom veku	0,24	0,41	0,41	0,28
počet živonar. detí s vrozenou chybou na 10 000 živonarodených	256,0	87,0	271,3	277,1
novorodenecká úmrtnosť v ‰	5,70	0,00	2,92	4,68
dojčenská úmrtnosť v ‰	5,70	2,17	5,43	7,63
mortalita	8,72	8,73	8,42	9,58

Zdroj: Správa o stave životného prostredia Trnavského kraja k r. 2002.

Pre demografický vývoj v SR je charakteristický dlhodobý pokles pôrodnosti aj v oblastiach s doteraz priaznivou natalitou. Platí to aj pre Trenčiansky kraj i okres Ilava. Populačný vývoj ovplyvňuje aj ďalší demografický ukazovateľ – potratovosť, na ktorom má určitý podiel aj environmentálny aspekt, nakoľko pôsobenie škodlivín v ovzduší, vode, pôde a v potravinách sa dokazateľne prejavuje najmä u tehotných žien. Počet samovoľných potratov na 1000 žien vo fertilnom veku v Trenčianskom kraji i okrese Ilava je nižší ako je priemer za SR. U mimomaternicových tehotenstiev na 1000 žien vo fertilnom veku za okres Ilava i Trenčiansky krajsú hodnoty vyššie ako je priemer za SR. S ukazovateľom potratovosti súvisí aj počet narodených detí s vrozenou chybou. V Trenčianskom kraji sa v sledovanom období mierne znížil počet narodených detí s vrozenou chybou na 10000 živonarodených detí ako bol priemer za SR, ale v niektorých okresoch (Partizánske, Pov. Bystrica) je ich počet stále pomerne vysoký.

Citlivým ukazovateľom hygienickej a kultúrnej úrovne života obyvateľstva, ako aj meradlom zdravotníckej starostlivosti je novorodenecká úmrtnosť. Úmrtia novorodencov v prvých rokoch života spôsobujú najmä vnútorné príčiny (ako napr. vrodene chyby, choroby matky a pod.), v neskoršom veku pri úmrtiach novorodencov prevládajú hlavne vonkajšie príčiny, predovšetkým infekcie a úrazy. Napriek tomu, že v uplynulom období došlo k podstatnému zníženiu dojčenskej i novorodeneckej úmrtnosti, najnižšia miera dojčenskej i novorodeneckej úmrtnosti v r. 2002 bola zaznamenaná v okresoch Ilava, Partizánske a Prievidza.

K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky patrí aj mortalita. Najvyššiu úmrtnosť v rámci kraja dosahujú okresy Myjava, Nové Mesto nad Váhom a najnižšiu Prievidza, Ilava a Bánovce nad Bebravou..

Pri porovnávaných ukazovateľoch za okres Ilava v rokoch 1998 a 2002 vidieť, že k zhoršeniu došlo pri natalite, mimomaternicových tehotenstvách a celkovej úmrtnosti. Najvýraznejšie zlepšenie nastalo v počte živonarodených detí s vrodenou chybou a novorodeneckej úmrtnosti.

V úmrtnosti podľa príčin smrti, podobne ako v celej republike, tak aj v Trnavskom kraji i v okrese Ilava (a môžeme usudzovať z daného, že je pravdepodobné, že podobná situácia je aj v dotknutom sídle Ilava) dominuje úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy, predovšetkým ischemické choroby srdca a nádorové ochorenia.

Tab.8 Úmrtnosť obyvateľstva v r. 2002 podľa vybraných chorôb (na 100 000 obyvateľov) – porovnanie

Príčina úmrtia	Ilava - okres	Trenčiansky kraj	SR
Choroby obehovej sústavy	498,7	501,5	521,8
Nádorové ochorenie	178,1	212,9	213,9
Choroby dýchac. ústrojen.	50,2	45,3	54,2
Choroby tráviacej sústavy	42,1	46,3	51,9
Vonkajšie príčiny	40,7	56,9	56,2
Spolu	872,7	941,6	958,1

Zdroj UZIŠ 2003

Pri porovnaní ukazovateľov za okres Ilava s údajmi za kraj i SR vyzneli v prospech okresu údaje vo všetkých ukazovateľoch okrem počtu úmrtí v dôsledku chorôb dýchacej sústavy, a to len v porovnaní s Trenčianskym krajom, pri porovnaní so SR je situácia v okrese Ilava priaznivejšia i pri tomto ukazovateli.

Z porovnania štatistík za dlhšie obdobie je zrejmé, že v štruktúre úmrtnosti podľa príčin smrti nedochádza v posledných rokoch v SR k podstatným zmenám. Päť najčastejších príčin smrti: kardiovaskulárne ochorenia, zhubné nádory, vonkajšie príčiny (poranenia, otravy, vraždy, samovraždy a pod.), choroby dýchacej sústavy a ochorenia tráviacej sústavy, majú za následok 95 percent všetkých úmrtí.

Z hľadiska chorobnosti obyvateľstva v celosvetovom meradle zaujímajú srdco-cievne ochorenia taktiež vedúce miesto. Tento stav je v dôsledku poklesu úmrtnosti na ostatné choroby, najmä infekčné, ľudia sa dožívajú vyššieho veku, v ktorom často dochádza k degeneratívnym chorobám srdca. Prírastok týchto ochorení je i v dôsledku civilizačných faktorov. V Trenčianskom kraji sa (v sledovanom období, r. 2002) vyskytlo 2903 prípadov práceneschopnosti na 100 000 zamestnancov (priemer za SR 2598). Najviac prípadov na kardiovaskulárne ochorenia (Bánovce nad Bebravou 3858 a najmenej v Myjave (2194).

Nádorové ochorenia podmieňujú rozličné chemické (karcinogény), fyzikálne (rôzne druhy žiarenia a biologické (onkogénne vírusy) činitele. Najväčšia práceneschopnosť na nádorové ochorenia bola evidovaná v okrese Partizánske (464,5) a Piešťanoch = 1301 prípadov). Najnižšia práceneschopnosť bola v danom období zaznamenaná na nádorové ochorenia v okrese Myjava (227,9).

Podľa Správy o stave životného prostredia Trenčianskeho kraja (k r.2002) v posledných rokoch – podobne ako v celej republike, aj v Trenčianskom kraji - v jeho

sídlach bol zaznamenaný nárast alergií – alergickej rinitídy sezónnej i celoročnej, bronchiálnej astmy, no aj dermorespiračného syndrómu a potravinovej alergie.

Na záver týchto porovnávaní je potrebné poznamenať, že táto situácia je z roka na rok premenlivá a nemusí vždy znamenať, že, keď v danom roku bol výskyt úmrtí na niektoré vybrané ochorenia vysoký alebo nízky v porovnaní s inou územnou jednotkou, že tomu tak bude i v období nasledujúcim. Robenie záverov na základe uvedeného nie je možné. To by si vyžiadalo okrem iných pozorovaní aj dlhodobé analýzy týchto ukazovateľov za jednotlivé oblasti, ich porovnanie a pod.

Práceschopnosť je tiež len veľmi hrubým indikátorom stavu životného prostredia, pretože na jej vývoj viac vplýva úroveň zdravotnej starostlivosti, sociálne vplyvy a ekonomické prostredie. V priebehu roku 2002 bolo v Trenčianskom kraji novohlásených 154 113 prípadov práceschopnosti, z toho 92,6 % pre chorobu, 1,9 % pre pracovný úraz a 5,4 % pre ostatné úrazy.

Táto časť kapitoly - zdravotný stav bola spracovaná na základe zozbieraných informácií - uverejnených údajov vo verejne dostupných v publikáciách a na internete, vydávaných MZ SR, MŽP SR, ŠÚ SR, UZIŠ, SAŽP a ďalších organizácií a inštitúcií. Tieto údaje poskytujú informácie o zdravotnom stave obyvateľstva SR, najmä za kraje, čiastočne aj okresy. Preto o zdravotnom stave obyvateľov menšej oblasti ako je napr. mesto, obec možno len usudzovať z daných údajov, prihladiť na konkrétnu natalitu a mortalitu v tom-ktorom roku, v danom sídle.

Na základe nám dostupných informácií môžeme záverom skonštatovať, že hodnotenie zdravotného stavu obyvateľov v priemere za veľké či menšie územné celky je zložitá, pretože zdravie nie je iba neprítomnosť choroby, (ako sme už vyššie uviedli, zdravotný stav je výslednicou fyzického, psychického a sociálneho zdravia). Pre jeho vyhodnotenie je dosiaľ k dispozícii iba málo kritérií, ktoré ale nemusia byť vždy relevantné. Chýbajú rozsiahlejšie prierezové štúdie, z výsledkov ktorých by bolo možné usudzovať na kvalitu zdravia populácie a jej príčinné súvislosti a naviac v niektorých (jestvujúcich štúdiách) sa odhad váhy vplyvu rôznych faktorov na zdravotný stav človeka u rôznych domácich a zahraničných autorov líši. Množstvo jestvujúcich negatívnych vplyvov na ŽP v súčasnosti ako i aj množstvo potenciálnych rizík spôsobuje, že ochrana zdravia v našej spoločnosti zohráva čoraz významnejšiu úlohu. Predstavuje kombináciu legislatívneho a vedeckého riadenia, ako aj technologických a vzdelávacích aktivít, ktorých cieľom je garantovať, že žiadna ľudská činnosť nespôsobí vystavenie neprípustnému riziku poškodenia zdravia.

Ochrana zdravia je založená na legislatívnych limitoch alebo iných reguláciách platných pre pracovné a životné prostredie, dopravu, potraviny a pod. Limity sa posudzujú na základe výsledkov výskumu z hľadiska ich možného vplyvu na ľudské zdravie a sú kodifikované legálnymi dokumentmi. Niektoré regulácie, resp. obmedzenia sú prevzaté z medzinárodnej legislatívy alebo medzinárodných odporúčaní (WHO, ILO, EU, IPCS). Limitovanie škodlivých faktorov nemusí vždy znamenať úplné odstránenie ich zdravotného rizika, ale skôr jeho zníženie na úroveň, ktorá je za daných podmienok považovaná za akceptovateľnú (Kříž a kol., 1996). Na vládnej úrovni zabezpečuje tieto úlohy na Slovensku regionálne úrady verejného zdravotníctva. Znižovanie zdravotných rizík zo životného prostredia si bude vyžadovať uplatňovanie nových vedeckých poznatkov a pracovných postupov so zameraním na zavádzanie metodík hodnotenia zdravotných rizík populácie vystavenej škodlivým faktorom, rozvoj environmentálnej epidemiológie a hodnotením indikátorov životného prostredia a zdravia.